VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Jäteverotuksen muutokset

Krista Sinisalo, neuvotteleva virkamies
Verojaosto / kuuleminen 27.9.2022

Esityksen tausta ja tavoitteet

- Hallitusohjelmakirjauksen perusteella teetettiin (YM/VM) selvitys (+esikartoitus) jäteveron kehittämisestä kiertotalouden edistämiseksi
- Selvitys ei tuottanut riittävästi tietopohjaa ja perusteita laajempiin jäteveropohjan muutoksiin. Sen pohjalta katsottiin, että jäteveropohjan tarkistaminen voisi olla perusteltua eräiden yksittäisten jätejakeiden osalta veron tavoitteen ja logiikan näkökulmasta. Näistä teetettiin lisäanalyysi.
- Esityksessä ehdotetaan jäteveron tavoitteen mukaisesti veropohjaa laajennettavaksi eräisiin jätejakeisiin, joilla on todettua hyötykäyttöä.
- Lisäksi tavoitteena on jäteveron ympäristöohjauksen tason säilyttäminen.
- Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.1.2023

Jäteveron korotus ja veropohjan laajentaminen

- Veroa ehdotetaan korotettavaksi v. 2023 alusta 70 eurosta 80 euroon jätetonnilta.
- Verotuottovaikutus vuositasolla + 1 milj. euroa.
- Inflaatiotarkistus ylläpitäisi veron ympäristöohjausvaikutusta, veroa ei ole korotettu vuoden 2016 jälkeen.
- Jäteveropohjaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että veron piiriin siirrettäisiin viherlipeäsakka eli soodasakka sekä rakentamisessa ja purkamisessa syntyvä kipsijäte, jolloin verollisen jätteen määrän lisäys arviolta +85 000 tonnia vuodessa.
- Veropohjan laajentaminen toteutettaisiin 2 vaiheessa v. 2023 ja 2027

Jäteveropohjan laajentaminen

- Viherlipeäsakka on spesifinen metsäteollisuuden prosessijäte. Nykyisin syntyvästä viherlipeäsakasta hyödynnetään arviolta noin 30–50 prosenttia. Sen kaatopaikkasijoittamisen määrä on ollut arviolta noin 80 000 tonnia vuonna 2020.
- - veron piiriin 1.1.2027 Eräissä lausunnoissa tuotiin esille siirtymäajan tarpeellisuus.
- Rakentamisessa ja purkamisessa syntyvästä kipsijätteestä merkittävä osa, noin 90 prosenttia hyödynnetään nykyisin ja kaatopaikoille sitä on loppusijoitettu arviolta noin 5 000 tonnia vuonna 2020
- - veron piiriin 1.1.2023

Vaikutukset julkiseen talouteen

- Ehdotetut veronmuutokset kasvattaisivat jäteveron tuottoa yhteensä vuositasolla noin 8 milj. euroa nykyisillä jätemäärillä.
  - V. 2023: veronkorotus (1 milj. euroa) sekä kipsijätteen sisällyttäminen veropohjaan (0,5 milj. euroa).
  - V. 2027: viherlipeäsakan sisällyttäminen veropohjaan (6,5 milj. euroa).
- Veromuutos todennäköisesti vähentäisi kaatopaikalle loppusijoitettavan jätteen määrää nykyisestä. Arvio verotuottolisäyksestä on siten todennäköisesti yliarvio ottaen huomioon, että siirtymäaika pitkä ja yrityksillä aikaa lisätä jätteen hyötykäyttöä.

Muut keskeiset vaikutukset

Yritysvaikutukset

- Metsäteollisuus kohtaisi valtaosan kasvaneesta verorasituksesta eli 6,5 miljoonaa euroa (0,04% suhteessa metsäteollisuuden kokonaiskustannuksiin), jos hyötykäyttö ei lisäänny.

Ympäristövaikutukset

- Ympäristöhyötyjä syntyisi, jos veromuutos vähentäisi loppusijoitet-tavan jätteen määrää ja neitseellisen luonnonvaran käyttöä.

Muut muutokset

- Jäteverolakiin tehtäisiin eräitä selkeyttäviä muutoksia, jotka vastaavat aiempaa verotuskäytäntöä.
- Liittyy tuoreeseen oikeuskäytäntöön. Selkeytyksellä varmistetaan välivarastointialueiden yhdenmukainen verokohtelu sijaitsevat nämä alueet sitten kaatopaikan yhteydessä tai muualla.
- Lausunnoissa tuotiin myös esille selkeytyksen tarpeellisuus.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!